

i neodređeni pojmovi Holocaust i Shoah postaju pomodne oznake logorskog uništavanja ljudi koje ističu naročito istrebljivački karakter zločina nad Jevrejima. Od Aušvica nastao je holokaust, a snobovi koriste reč Šoah da bi istakli dobro poznavanje Jevreja. Klausen uočava da je holokaust postala kratka forma bez značenja, dok je Aušvic bio nešto sasvim konkretno. Holokaust je simbol lišen konkretnog događaja i neposredno definisanog smisla. S obzirom na to da je ubistvo Jevreja bilo teško jasno razgraničiti iz opšteg sklopa fašističkog rasizma, možda bi otuda bilo korisnije koristiti pojam "ubistvo naroda" ili genocid, a prethodne termine koristiti u navodnicima (Kühnl/Erlinghagen 1994). Prikazujući savremenu instrumentalizaciju antisemitizma na tradiciji Horkhajmerove kritike instrumentalnog uma u kapitalizmu Klausen je pokazao zasto je danas "holokaust" zamenio Aušvic u svetu sredstava masovnog opštenja (film i TV) i na koji način je to zamaglilo uvid u društvenu funkciju antisemitizma. U preobražaju Aušvica u holokaust ogleda se pomeranje težišta istraživanja fašizma sa kritike kapitalizma unutar kritičke teorije na kritiku mentaliteta unutar obnovljenog istorizma i poslehladnoratovskog trijumfnog antimarksizma. Dakle, nije reč o pukoj ili pomodnoj terminološkoj inovaciji, već o strukturnoj izmeni teorija o fašizmu. Holokaust se kao termin učvršćuje 1970-ih godina u istoimenoj TV seriji, a 1990ih godina holokaust konačno potiskuje Aušvic. Prodor ovog pojma obeležio je isticanje jevrejskih žrtava nad ostalima. U isto vreme javlja se i pojam shoah kao nacionalni jevrejski izraz za sveukupni istrebljivački proces masovnog uništenja evropskih Jevreja. Ovaj termin trebalo je da posluži posvetovljavanju nada u izbavljenje izraelske nacije u modernom svetu. Jevrejski nacionalni pokret je u Izraelu još jednom sekularizovao jevrejsku istoriju time sto je holokaust pretvorio u shoah, koji je "ex negativo" dobio nacionalni prizvuk (istovremeno sećanje i izbavljenje). U celini uzev, ovi novi termini su na mesto dotadašnjeg neisticanja fašističkog antisemitizma postavili samo privid svestrane rasprave i obaveštenosti o zločinima nad Jevrejima. U stvarnosti, zamaglili su uvid u realne izvore antisemitizma medijski instrumentalizujući zločine nad Jevrejima (Claussen 1994).

Danas je holokaust više argument nego sećanje. Kada je Habermas podržao NATO napad na Srbiju učinio je to eksplicitnom analogijom sa Hitlerovim uništenjem Jevreja (Habermas 1999, str. 68). Holokaust je postao metafora, moralna lekcija, praktično upozorenje, opomena. Argument holokaust postao je aprioran, ne treba iznositi premise jer je već razumljiv i familijaran (Judt 1999). U SAD to nije bilo tako sve do sredine 1960-ih. Kako je holokaust stekao centralno mesto u SAD javnom životu? Posle rata glavne žrtve su bile one koje su još patile pod Staljinom. Jevreji ne. Hitler nije bio zaboravljen, ali njegove žrtve nisu bile agenda SAD politike i kulture. Holokaust je bio striktno jevrejsko sećanje i uglavnom privatno. Početkom 1960-ih sa suđenjem Ajhmanu, zatim euforijom oko izraelskog uspeha 1967. u ratu, kod američkih Jevreja tokom ratova sa Arapima Izrael postaje živo podsećanje na jevrejsko preživljavanje. Da bi pomogli Izrael američki Jevreji uspešno transformišu holokaust u građansku temu važnu za nejevreje koliko i za Jevreje. Tokom sledeće dve decenije slede filmovi, muzeji i uvođenje holokausta u školske programe. Američki Jevreji u strahu od ubrzane asimilacije nalaze u holokaustu sredstvo otpora asimilaciji u obliku neprijatelja – sveta očišćenog od Jevreja (Judenrein Welt). Holokaust je korišćen kao sredstvo očuvanja identiteta američkih Jevreja. Ako je holokaust jedinstven i Jevreji moraju biti jedinstveni (Novick). To se podudarilo sa jačanjem američke opsesije sa "politikom identiteta" i konkurentskim žrtvovanjem. Premda nisu u SAD diskriminisani, Jevreji ipak imaju holokaust. Javlja se holokaust kič do mere da svaki grad u SAD želi da ima spomenik mrtvim evropskim Jevrejima. Holokaust postaje banalnost, gubeći vezu sa izvornim smislom.